

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการสำรวจการออกโฉนดที่ดิน

พ.ศ. ๒๔๘๖

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๖

เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี
พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการสำรวจการออก
โฉนดที่ดิน เพื่อความเป็นธรรมแก่ประชาชน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการสำรวจการออกโฉนดที่ดิน พ.ศ. ๒๔๕๖”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และจะใช้บังคับในท้องที่ใดให้ตราโดยพระวาทกฤษฎีกา

✓ มาตรา ๓ ให้มีกรรมการชนคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการสำรวจการออกโฉนดที่ดิน” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ประธานศาลฎีกา อธิบดีผู้พิพากมาศาลอุทธรณ์ อธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่ง อธิบดีกรมอัยการ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง กับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีกห้าคน ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

มาตรา ๔ เมื่อปรากฏว่าได้มีการออกโฉนดที่ดินรายหนึ่ง หรือหลายรายอันไม่ชอบด้วยความเป็นธรรม เป็นเหตุให้

เล่ม ๗๐ ตอนที่ ๗ ราชกิจจานุเบกษา ๒๔ มกราคม ๒๔๘๖

ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียได้รับความเดือดร้อนในเขตท้องที่ได้
ให้คณะกรรมการสำรวจการออกโฉนดที่ดินมีอำนาจทำการ
สำรวจ หรือสั่งทำการสำรวจการออกโฉนดที่ดินได้

การทำการสำรวจการออกโฉนดที่ดินตามความในวรรคก่อน
ให้ตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตท้องที่ซึ่งจะทำการสำรวจไว้

มาตรา ๕ ถ้าปรากฏจากการสำรวจตามความในมาตรา ๔
ว่าการออกโฉนดที่ดินรายใด ไม่ว่าจะก่อนหรือหลังวันใช้บังคับ
พระราชบัญญัตินี้ มิได้เป็นไปด้วยความเป็นธรรม และคณะกรรมการ
สำรวจการออกโฉนดที่ดินเห็นว่าสมควรจะยกเลิกการ
ออกโฉนดที่ดินซึ่งได้กระทำไปโดยมิชอบด้วยความเป็นธรรม
นั้นเสีย ก็ให้มีอำนาจสั่งยกเลิกโฉนดที่ดินเดิมนั้นเสีย และสั่ง
ให้มีการออกโฉนดที่ดินใหม่ได้ตามความเป็นธรรม

มาตรา ๖ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสำรวจการออก
โฉนดที่ดิน ให้ถือเอาเสียงข้างมาก ในกรณีที่คะแนนเสียง
เท่ากัน ให้ประธานคณะกรรมการออกเสียงเพิ่มขึ้นนอกเสียงหนึ่ง
เป็นเสียงชี้ขาด

ฉบับพิเศษ หน้า ๔

เล่ม ๗๐ ตอนที่ ๗ ราชกิจจานุเบกษา ๒๔ มกราคม ๒๔๘๖

มาตรา ๗ คำสั่งของคณะกรรมการสำรวจการออกโฉนด
ที่ดินตามความในมาตรา ๕ ให้ถือเป็นเด็ดขาด ผู้ใดจะนำไปฟ้อง
คดีเพื่อแก้ไขเป็นอย่างอื่นมิได้

คำสั่งดังกล่าวในวรรคก่อนให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
มาตรา ๘ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
จอมพล ป. พิบูลสงคราม
นายกรัฐมนตรี

แถลงการณ์สำนักนายกรัฐมนตรี

โดยวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๔๘๖   รัฐบาลได้เสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการสำรวจการออกโฉนดที่ดินต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อขออนุมัติใช้เป็นกฎหมายต่อไป และสภาผู้แทนราษฎรได้เห็นชอบ และทูลเกล้าฯ ถวายพระมหากรุณาธิคุณเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไปนั้น รัฐบาลขอแถลงให้ประชาชนได้ทราบถึงมูลเหตุแห่งการเสนอร่างกฎหมายนี้ ดังต่อไปนี้

๑. ปราบกฏว่าในการจับจองและยึดถือที่ดินเพื่อประกอบการอาชีพนั้น ประชาชนในบางท้องถิ่นได้รับความเดือดร้อน โดยปรากฏว่ามีบุคคลใช้การเงินและทางอื่น ๆ ได้เข้าแทรกแซงหาประโยชน์ใส่ตัวเอง มีอาทิเช่น กรณีที่ดินตำบลบางบ่อและบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งได้รับความยุ่งยากเป็นอย่างยิ่ง ราษฎรซึ่งได้อาศัยที่ทำกินมาเป็นเวลานานได้ถูกแย่งสิทธิในที่ดินไปโดยอบายของผู้มีกำลังทรัพย์และอิทธิพลอื่น ๆ ซึ่งใช้วิธีการอันไม่เป็นธรรมรวบเอาที่ดินไปจากประชาชน พฤติการณ์จึงกลายเป็นว่าประชาชนได้แบ่งแยกออกเป็นสอง

เล่ม ๑๐ ตอนที่ ๗ ราชกิจจานุเบกษา ๒๔ มกราคม ๒๕๕๖

ฝ่ายต่างพยายามใช้กำลังป้องกันรักษาสิทธิของตนเอง ถ้า
รัฐบาลไม่เข้าจัดการในเรื่องนี้ ที่ดินในตำบลดังกล่าวก็จะเป็น
สาเหตุให้กลายเป็นสนามรบให้ราษฎรต่างประหัตประหารซึ่ง
กันและกัน และได้เคยปรากฏข้อเท็จจริงในการประหัตประหาร
กันมาแล้วในพื้นที่นั้นเป็นประจำเสมอมา

กรณีของคนอื่นเป็นข้อพิพาทตั้งแต่วันได้มีมาเป็นเวลาช้านาน
แล้ว รัฐบาลหลายรัฐบาลตั้งแต่ได้มีการใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้พยายามแก้ไขระงับข้อพิพาท แต่ก็ไม่เป็นผล
สำเร็จ แม้รัฐบาลจะได้ส่งกรรมการไปทำการประนีประนอม
ข้อพิพาทที่หลายต่อหลายครั้ง ผู้ถือกรรมสิทธิ์ยกย่องกันว่าตน
มีสิทธิ์อยู่ แต่เมื่อได้พิจารณาให้ลึกซึ้งลงไปแล้ว ก็ปรากฏว่า
เป็นกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่ได้มาด้วยกลอุบายมิชอบ เจ้าหน้าที่งาน
ผู้ออกโฉนดที่ดินก็ได้ทำการออกโฉนดที่ดินไปให้โดยหารู้เท่าถึง
ความจริง และกลอุบายอันมิชอบนั้น

๒. ความจริงการออกกฎหมายนี้แม้จะใช้เฉพาะในบางกรณี
เท่านั้นก็ตาม แต่ก็เป็นการอันสุดที่จะหนทางปล่อยให้สถานะ
การนี้เป็นไปดังปรากฏในเวลานี้ได้ เมื่อได้ใช้วิธีการตาม
กฎหมายแล้ว รัฐบาลจะได้ดำเนินการโดยวิธีการอันเฉียบขาด

และการปฏิบัติตามกฎหมายนั้นก็เป็นการทางฝ่ายบริหาร ไม่ใช่
 ไปตั้งศาลยุติธรรมขึ้นใหม่ การที่มีประธานศาลฎีกา อธิบดีศาล
 อุตธรณี อธิบดีศาลแพ่ง ร่วมเป็นคณะกรรมการด้วยนั้น ก็เป็น
 เรื่องคล้ายการตั้งอนุญาโตตุลาการ และก็มีกรณีหลายเรื่องซึ่งมี
 ผู้พิพากษาไปร่วมด้วยอันมิใช่เป็นการพิพากษาของศาล เช่น
 การขนส่งตุรพลิกศพ เป็นต้น ท่านเหล่านั้นเป็นผู้ใหญ่ได้รับ
 ราชการมานาน และซาบซึ้งในความยุติธรรม จึงเป็นหลัก
 ประกันอันมั่นคงว่าจะคล้อยความเดือดร้อนอันประชาชนได้รับ
 อยู่ให้หมดไปได้ ด้วยเหตุที่รัฐบาลมีความห่วงใยในสวัสดิภาพ
 ของประชาชนผู้ยากจน ซึ่งได้รับความเดือดร้อนดังได้กล่าว
 มาแล้วข้างต้นนี้ จึงเป็นการจำเป็นที่จะต้องตรากฎหมายขึ้น

๓. ประชาชนซึ่งใช้สิทธิในที่ดินของตนมาด้วยความชอบ
 ธรรมย่อมจะไม่ต้องเป็นห่วงวิตกในกรรมสิทธิ์ของตนแต่
 ประการใด รัฐบาลเคารพต่อสิทธิอันชอบธรรมของบุคคลซึ่ง
 ได้มาโดยวิถีทางอันชอบด้วยนิติประเพณี แต่รัฐบาลจะต้อง
 เข้าบรรเทาทุกข์ของผู้ยากจน ซึ่งได้รับความเดือดร้อนโดย
 อธิปไตยและกลอุบายของบุคคลบางหมู่บางพวก ซึ่งเขาถือเอา
 กรรมสิทธิ์ในที่ดินของราษฎรผู้ยากจนโดยมิชอบธรรม รัฐบาล

ฉบับพิเศษ หน้า ๘

เล่ม ๕๐ ตอนที่ ๗ ราชกิจจานุเบกษา ๒๔ มกราคม ๒๔๘๖

จะนั่งคุกเข่าให้ราษฎรได้รับความเดือดร้อนโดยไม่เข้าแทรกแซง
ค้นหาได้ไม่ ความจำเป็นมีอยู่เป็นประการฉะนี้ ขอให้ประชาชน
ทั้งหลายได้ทราบในเจตนาคำของรัฐบาลในอันที่จะปกป้องรักษา
ผลประโยชน์ของประชาชนให้ได้ อยู่ในความผาสุกและในกรอบ
แห่งความเป็นธรรมและวัฒนธรรม การกระทำของรัฐบาล
ครั้งนี้ไม่ใช่เป็นการริดรอนสิทธิของประชาชน แต่เป็นการ
ปกป้องรักษาและขจัดเสียดซึ่งการต่อสู้ระหว่างพี่น้องชาวไทยใน
ชาติเดียวกัน ซึ่งจะเป็นทางทำให้ชาติเสียกำลังในทุกทางด้วย
ทั้งนี้ รัฐบาลหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ประชาชนผู้รักในความ
เป็นธรรมย่อมจะสนับสนุนในกุศลเจตนาโดยร่วมมือกับรัฐบาล
เพื่อดำเนินกิจการนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เพื่อประโยชน์
ของผู้ที่ยากจนและผู้ได้รับความเดือดร้อนในสิทธิอันควรมี
ควรได้ตามความเป็นธรรมต่อไป.

สำนักนายกรัฐมนตรี